

POSTANOWIENIE

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z protestu R. B.

z udziałem:

1. Prokuratora Generalnego,
2. Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
3. Komisarza Wyborczego w K.

przeciwko ważności referendum,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 października 2015 r.,

postanawia:

**wyrazić opinię o zasadności zarzutu protestu i ocenić, że
naruszenie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym nie
miało wpływu na wynik referendum.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 18 września 2015 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego),
R.B. – złożył protest przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego
przeprowadzonego w dniu 6 września 2015 r., kwestionując w nim oficjalnie
ogłoszony wynik referendum, w zakresie pytania nr trzy (Czy jest Pani/Pan za
wprowadzeniem zasady ogólnej rozstrzygania wątpliwości co do wykładni
przepisów prawa podatkowego na korzyść podatnika?), wnosząc o „ponowne

przeprowadzenie czynności dotyczących kwestii zawartych w pytaniu nr 3 referendum, w szczególności: przeliczenie głosów w Komisji Obwodowej nr [...] w S., a następnie sprostowanie protokołów Komisji Obwodowej nr [...] oraz Komisarza Wyborczego w K.". W uzasadnieniu wskazał, że członkowie Komisji Obwodowej nr [...] w S. popełnili błąd przy liczeniu głosów, polegający na zamianie głosów „na tak” z głosami „na nie” w odpowiedzi na pytanie nr trzy. Błędu tego nie wykrył system informatyczny, wspomagający liczenie głosów. Przedmiotowego błędu nie wykrył także Komisarz Wyborczy w K. - zobowiązany do merytorycznej kontroli protokołów. Podkreślił, że po przekazaniu protokołu do Komisarza Wyborczego w K. oraz stwierdzeniu pomyłki członek Obwodowej Komisji Wyborczej podjął starania zmierzające do sprostowania protokołu, jednak Komisarz Wyborczy w K. odmówił przyjęcia pisma informującego o pomyłce (pismo z dnia 8 września 2015 r. do Komisarza Wyborczego w K. oraz oświadczenie członka Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] z dnia 16 września 2015 r.). W ocenie wnoszącego protest pomyłka członków Komisji Obwodowej oraz nienależyte wypełnienie obowiązków przez Komisarza Wyborczego w K. spowodowały uwzględnienie nieprawdziwych danych w oficjalnie ogłoszonym przez Państwową Komisję Wyborczą wyniku referendum z dnia 6 września 2015 r. Wykazana pomyłka miała wpływ na wynik referendum „poprzez zafałszowanie jego wyniku o 102 głosy w zakresie pytania nr 3”, co wymaga interwencji Sądu Najwyższego zgodnie z art. 82, 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.), oraz art. 33 - 36 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 318).

Komisarz Wyborczy w K. (w piśmie z dnia 24 września 2015 r.), odnosząc się do przedstawionych zarzutów, wskazał że w dniu 7 września 2015 r. o godz. 01:50, przyjął protokół od Obwodowej Komisji d.s. Referendum nr [...] w S.. Protokół sporządzony w wersji papierowej był tożsamy z wersją elektroniczną sporządzonego protokołu. System informatyczny nie sygnalizował niezgodności arytmetycznych. Komisarz Wyborczy w K. nie jest uprawniony do merytorycznej kontroli (przeliczania) liczby głosów oddanych na poszczególne pytania. Odpowiedzialną za ustalenie wyników głosowania jest obwodowa komisja d.s. referendum, która dysponuje kartami referendalnymi. Komisarz Wyborczy zwrócił

nadto uwagę, że protokół sporządzony w wersji papierowej został podpisany przez wszystkich członków Obwodowej Komisji d.s. referendum nr [...] w S. (9 osób). Co do samego protestu, Komisarz Wyborczy w K., wobec okoliczności faktycznych sprawy, wniósł o uznanie zasadności zarzutu protestu i wyrażenie opinii, że stwierdzone naruszenie prawa w zakresie ustalenia wyników głosowania nie miało wpływu na wynik przeprowadzonego referendum.

Prokurator Generalny pismem z dnia 25 września 2015 r. wniósł o wydanie postanowienia zawierającego opinię, że zarzuty protestu są zasadne, lecz naruszenie przepisów ustawy nie miało wpływu na wynik referendum.

Państwowa Komisja Wyborcza w piśmie z dnia 28 września 2015 r. wyraziła opinię, że nawet w przypadku potwierdzenia nieprawidłowego ustalenia wyników głosowania przez Obwodową Komisję Wyborczą nr [...] w S. nie miało to wpływu na wynik referendum.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym, protest przeciwko ważności referendum może być wniesiony ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów niniejszej ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Protest przeciwko ważności referendum z powodu naruszenia przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania w obwodzie lub przez komisarza wyborczego może wnieść osoba, której nazwisko w dniu głosowania było umieszczone w spisie osób uprawnionych do udziału w referendum odpowiednio w tym obwodzie głosowania lub na obszarze objętym właściwością komisarza wyborczego (ust. 3 ustawy). Zgodnie z art. 34 ustawy o referendum ogólnokrajowym, protest wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, natomiast do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania, a także trybu podejmowania

uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy.

We wniesionym proteście R. B. wskazał, że w Komisji Obwodowej nr [...] w S. podczas liczenia głosów doszło do błędu polegającego na tym, że liczbę odpowiedzi „tak” wykazano jako odpowiedzi „nie” i odwrotnie. Konsekwencją tego było niewłaściwe wykazanie w sprawozdaniu z przebiegu referendum, że w odpowiedzi na pytanie dotyczące wprowadzenia zasady ogólnej rozstrzygania wątpliwości co do wykładni przepisów prawa podatkowego na korzyść podatnika, tylko 5 osób - uczestników referendum wypowiedziało się „tak” a 107 osób „nie”, podczas gdy faktycznie było odwrotnie. R. B. na potwierdzenie zaistnienia błędu w ustaleniu wyników głosowania w wymienionym obwodzie przedstawił kopię pisma z dnia 8 września 2015 r. A. B. - Zastępcy Przewodniczącego Obwodowej Komisji Wyborczej w S. skierowanego do Komisarza Wyborczego w K. z prośbą o sprostowanie protokołu Komisji Obwodowej nr [...] ze względu na zaistniałą oczywistą pomyłkę pisarską oraz kopię oświadczenia członka Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] z dnia 16 września 2015 r. potwierdzającego omyłkowe zapisanie zsumowanych głosów na „tak” i na „nie” w protokole w zakresie trzeciego pytania w referendum ogólnokrajowym.

W ocenie Sądu Najwyższego, wobec przedstawionych powyżej dowodów należy uznać, że doszło do naruszenia art. 25 ust. 2 pkt 7 oraz 28 ust. 1 i 2 ustawy o referendum ogólnokrajowym. Stosownie do tych przepisów komisja obwodowa sporządza, protokół głosowania w obwodzie, wymieniając liczbę głosów ważnych - osobno: pozytywnych „Tak” oraz negatywnych „Nie” oddanych w odpowiedzi na postawione pytania, zaś komisarz wyborczy jest zobowiązany do sprawdzenia prawidłowości ustalenia wyników głosowania we wszystkich obwodach wyborczych i sporządzenia protokołu, ustalającego wyniki głosowania na obszarze swojej właściwości. Jednak należy zauważyć, co trafnie podniosła Państwowa Komisja Wyborcza, że błędne uwzględnienie w protokole odpowiedzi na „Tak” i na „Nie” przez Obwodową Komisję ds. Referendum nr [...] w S. nie miało wpływu na rozstrzygnięcie w zakresie pytania nr trzy. Zdecydowana większość biorących udział w referendum (w skali kraju oficjalny wynik 94,51 %) odpowiedziała „Tak”. Natomiast jak wynika z protokołu głosowania na obszarze właściwości Komisarza

Wyborczego w K., na pytanie numer trzy liczba głosów pozytywnych (Tak) wyniosła 169.531, a liczba głosów negatywnych (Nie) wyniosła 8.764.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 242 § 2 Kodeksu wyborczego orzekł jak w sentencji.